

Таким чином, формування функціональних стратегій доцільно проводити згідно запропонованих етапів, що дають краще розуміння на які ключові моменти необхідно звернути увагу при встановленні цілей за відповідними напрямками (маркетинг, фінанси, виробництво, кадри, інновації тощо) та терміну їх реалізації. Важливо також здійснити оцінку наявного потенціалу, в результаті якої встановлюють сильні та слабкі сторони підприємства, що дають можливості для поступового усунення проблемних ситуацій у діяльності фірми.

На заключних етапах проводить оцінку результатів формування та реалізації функціональних стратегій, встановлюють ефективність управління підприємством та визначають успішність реалізації загальної (корпоративної) стратегії загалом.

Список використаних джерел:

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф – СПб.: Питер, 1999.- 416с.
2. Виханский О. С. Стратегическое управление: учебник / О. С. Виханский // 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Гардарики, 1999. – 296 с.
3. Аранчій В. І. Фінансова стратегія в системі управління підприємством / В. І. Аранчій, О. П. Зоря // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2010. – № 2. – С. 156-159.
4. Алексєєв С. Б. Механізм формування функціональних стратегій елементів внутрішнього стратегічного потенціалу торговельного підприємства/ С. Б. Алексєєв// Ефективна економіка. № 11. – 2014. - [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3495>

УДК 332.012.2 + 658

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІОЕ-КОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ

Д. В. Солоха

Київський національний університет культури і мистецтв

e-mail: tttt66t@ukr.net

Теоретико-методологічними основами управління потенціалом СЕС є визначення сукупності законів управління, методів, функцій і принципів впливу на процеси його формування і використання.

Аналіз безлічі визначень поняття «системи», що сьогодні є в науковій літературі, періодичних виданнях, дозволяє нам зробити власне узагальнення – система:

- являє собою організоване складне ціле;
- сукупність чи комбінація предметів або частин, що утворюють комплексне єдине ціле;
- формується на основі елементів системи, яка може відрізнитися від інших систем або за діючими в них законами різного рівня, тобто рівнем розвитку, або

за законами одного рівня, відмінність яких визначається лише різними умовами розвитку цих елементів;

- потребує наявності одночасно двох видів сумісності: сумісності однопорядкових елементів як необхідної умови взаємодії і сумісності окремо взятого елемента зі всіма іншими елементами цілого, тобто елемента і системи, в яку він входить.

Потенціал системи знаходиться під дією сталих, повторюваних зв'язків з економічними явищами, що розглядаються в спеціальній літературі, як основні закони системи. Як відомо, закони організації системи єдині для будь-яких об'єктів, найрізноманітніші явища поєднуються загальними структурними зв'язками і закономірностями.

Інваріанти розвитку системи, які повинні бути збережені при всіх осяжних для людини змін, мало були вивчені. Іноді вони ототожнюються з такими її властивостями, які достатньо тривалий час залишаються незмінними (нерідко всупереч бажанню або навіть необхідності їх змінити). Фактично при цьому сталість неправомірно зводиться до інерційності. Доки система не зіткнулася із зовнішніми або внутрішніми обмеженнями (хай навіть породженими нею самою), інерційність є стабілізуючим чинником.

Але як лише починає відчуватися дія обмежень, вона стає згубною, не лише не стабілізує, але «розгойдує» систему. Інерція особливо сильна тим, що створює такі умови, за яких у короткостроковому аспекті вигідно лише те, що їй відповідає, а невідповідне вимагає значних первинних зусиль, перш ніж сама стане компонентом нової інерції в системі, що змінилася, і почне працювати як середовищеутворювальний чинник. Тобто необхідно формування концепції розвитку економічної системи України, яка в своїй основі дотримуватиметься інноваційно орієнтованого напрямку.

Закон сталості заснований на принципі гомеостазису. Цей закон стверджує, що кожна система прагне до самозбереження шляхом використання свого потенціалу. Відповідно до нашого дослідження закон сталості виступає як прагнення СЕС до самозбереження шляхом використання свого потенціалу.

Справедливо стверджував С. Бір: «...управління являє собою відновлення природного порядку для системи, яка піддається впливу збурень і прагне відновити свою рівновагу; воно, звичайно, не виключає прогресу, бо під рівновагою я зовсім не маю на увазі стаціонарний стан» [1].

Внаслідок закону сталості можна розрахувати коефіцієнт оцінки рівня самозбереження [2], що визначається як різниця потенціалів творення і руйнування відносно до потенціалу творення.

Концепція побудови системи управління потенціалом СЕС в сучасних умовах передбачає:

- багаторівневість поняття потенціал, що вимагає обов'язкової вказівки рівня системи, при цьому потенціал одного рівня обов'язково впливає на потенціал іншого і здатний як гальмувати, так і стимулювати зростання;

- фактори, що впливають на розвиток потенціалу СЕС, різноманітні та не обмежуються високими темпами росту обсягів і продуктивності факторів

виробництва, а включають рівень інвестицій в економіку промисловості, рівень структурної перебудови тощо;

- ефективно управління потенціалом СЕС безпосередньо пов'язано з усіма компонентами розвитку системи і тим середовищем, у якому воно існує, тому відсутність позитивних і довгострокових ефектів (результатів) хоча б в одній із взаємозалежних сфер свідчить про наявність негативних тенденцій, здатних надалі звести нанівець наявні позитивні зміни;

- адекватність реакції СЕС на трансформацію економічних відносин.

Певна сукупність (система) компонентів, пов'язаних між собою потоками речовини, енергії та інформації, що територіально структурується, отримала назву «соціально- економічна система» (СЕС), яка просторово може мати значний діапазон масштабів – від глобального до регіонального (країна, частина країни, область). На нашу думку, сутнісна характеристика СЕС, завдання, що в них виникають та вирішуються на підставі Концепції сталого розвитку, є адекватним для різних рівнів їх дослідження, тому далі будемо використовувати цю категорію без визначення її рівня [3].

Механізм управління потенціалом СЕС повинен являти собою гнучку систему, що буде змінюватися, пристосовуючись до ринкової економіки, забезпечуючи ефективність діяльності СЕС.

Таким чином, дія законів ринкової економіки значно змінила сутність управління, що в свою чергу потребує розробки методів, що забезпечують сталий розвиток СЕС.

Список використаних джерел:

1. Бир С. Кибернетика и управление производством. – М., 1965.- 358 с.
2. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономическом моделировании: Пер. с польск. В.В. Иванова. – М.: Финансы и статистика, 1989. –175с.
3. Солоха Д.В. Формирование и реализация инновационного потенциала в условиях устойчивого развития промышленного региона. Монография. Донецк. : СПД Куприянов, 2010. – 612 с.

УДК 502.13:502.174:669.721

ЩОДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДРЯДНИКАМИ У НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Г. С. Степанюк, О. С. Степанюк

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: gallistep@gmail.com, stepoljas@gmail.com*

Управління соціальними та екологічними аспектами діяльності в ланцюжку підрядників є ключовою проблемою управління для нафтогазових компаній і підприємств. Ця проблема може розглядатися як всередині, так і поза межами сфери контролю і впливу компанії, яка наймає підрядників, що